



SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Hovedutvalg kultur - Bjugn kommune	

Saksbehandler: Tor Langvold

Vurdering av driftsform kulturvirksomhet i Bjugn kommune og i Campus Fosen KF

Vedlegg:

- Lyngdal kommune
- Org.kart Campus Fosen KF
- Forslag til vedtekter

Sakens bakgrunn og innhold:

Det vises til k.sak 39/06 - organisering av administrativ ledelse i Bjugn - der det i pkt. 3 heter:

Det iverksettes et arbeid i 2007 for å avklare framtidig organisering av kulturenheten. Rådmannen utarbeider forslag til prosjekt Framtidig organisering av kulturaktiviteten i Bjugn kommune med hovedutvalg for kultur som styringsgruppe.

Siden da har vi diskutert muligheten for å slå sammen kommunens kulturenhet med Campus Fosen KF for å oppnå enda bedre ressursutnyttelse og dermed enda bedre resultater.

Årsaken til at saken har tatt lenger tid enn beregnet, er de prinsipielle spørsmålene i tilknytning til § 23 i kommuneloven som måtte drøftes - administrasjonssjefens oppgaver og myndighet.

I pkt 2 heter det:

Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er *forsvarlig utredet*, og at *vedtak blir iverksatt*. Administrasjonssjefen skal sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Rådmannen har derfor, for å sikre lovligheten av et evt. vedtak om å overføre en tjeneste fra kommunen til et kommunalt foretak ledet av et styre med sterke politiske innslag, drøftet lenge og vel med fylkesmannen og fylkesmannen har hatt flere runder med kommunaldepartementet.

Konklusjonen fra fylkesmannens juridiske avdeling er i kortform at:

- Det er uproblematisk lovmessig å overføre det som kan defineres som ren "forretningsdrift", f.eks. kulturskolen og tilskudd til lag og organisasjoner.
- Det er ikke ulovlig, men det er ikke uproblematisk lovmessig å overføre forvaltningsoppgaver, f.eks. plansaker, fra kommunen til et kommunalt foretak eller selskap. Her kommer rettssikkerhetsprinsippet og likebehandlingsprinsippet inn som vektige argumenter mot en myndighetsoverføring, jf bestemmelsene i § 23, pkt 2. Det begrunnes med at skjønn prinsipielt utøves av politikerne mens administrasjonen(byråkratiet) prinsipielt er styrt av lover, forskrifter og regler i utrednings- og gjennomføringsfasen.

Det essensielle spørsmålet som kommunestyret til slutt må vurdere, er om det er sannsynlig at vi oppnår bedre resultater for Bjugn-samfunnet ved en overføring av hele eller deler av kulturvirksomheten vår til Campus Fosen KF?

Rådmannen skal i fortsettelsen av saksutredningen drøfte dette spørsmålet på faglig grunnlag, trekke sammenligninger med Lyngdal kommune som har erfaringer fra denne typen koblinger og til slutt komme med en anbefaling til kommunestyret.

Hvordan er vi organisert i dag?

Rådmannen tar det for gitt at kommunestyret kjenner til at kulturenheten vår har ansvaret for følgende tjenester:

- Kulturskolen
- Folkebiblioteket
- Plan for anlegg
- Tilskudd lag og foreninger
- Administrering av spillemidler
- Kulturpris
- Kulturstipend
- Videokonsesjon
- Saksbehandling og sekretærfunksjonen for hovedutvalg for kultur
- Fritidsklubb
- Frivillighetssentral
- Kulturmønstring

Campus Fosen KF er slik organisert som vedlegget viser, og det som angår kulturdelen(Bjugn kultursenter) er: (Det andre "beinet" i CF'et er Fosen Kompetansesenter.)

- Drift av Bjugn kulturhus
- Drift av Fosenhallen
- Drift av internatene

Hovedutvalget for kultur er i tillegg til hovedutvalgsfunksjonen også styre i Bjugn kultursenter.

Ved overføringer av makt og myndighet fra rådmannen til CF'et, vil det styrke den politiske makten til de som sitter i HK, men samtidig stiller det nye og forsterkede krav om resultater og ansvarlighet.

Spørsmålet blir om det blir et så stort politisk sprik om enkeltsaker i hovedutvalget/styret, at gjennomføringskraften smuldrer hen i politisk ørkenvandring. Her ligger det nok en innebygd og forsåvidt naturlig kime til uenighet (demokratiets funksjon), noe som ikke er positivt for gjennomføringsfasen.

Det er dette aspektet som gjør det betenkelig å overføre forvaltningssaker fra rådmannen til et selskap som er politisk styrt, selv om også selskapet har en daglig leder. Det betyr i realiteten at et politisk styre skal tolke og iverksette et kommunestyrevedtak som noen i styret har vært med på å behandle i kommunestyret, i alle fall hvis hovedutvalget - hele eller deler - skal være styre i KF'et.

Så skal rådmannen etter loven, § 23, 2. ledd, ha ansvar for en betryggende kontroll.

Det betyr at:

Administrasjonssjefens ansvar for å føre tilsyn omfatter også kommunale foretak, jf kapittel 11.

Administrasjonssjefen har ikke resultatansvar for de deler av kommunen som er organisert som foretak.

Dette ansvaret ligger til foretakets styre. Administrasjonssjefen har imidlertid et tilsynsansvar, og kan kreve at en sak skal forelegges kommunestyret før vedtak iverksettes, jf. § 72 nr. 1.

Dersom det blir en sammensmelting av kultur og campus, ønsker anleggs- og driftsavdelingen at ansvaret for drift av Bjughallen overføres til CF.

Rådmannen vil ikke anbefale overføring av eieransvaret, for det ligger en avtale fra "tidenes morgen" med fylkeskommunen om deling av investering og drift av Bjughallen, og den avtalen bør ikke skoples.

Vi har gjennomført en administrativ samlokalisering av kulturskole, fritidsklubb og frivillighetssentral med deler av administrasjonen i Campus Fosen i nedre internat. Det betyr også en større nærhet til Fosen videregående skole og deres MDD-linje.

Vi har lenge hatt "følere" ute mot FVS med tanke på å drøfte en sammensmelting av MDD og kulturskolen, bl.a. for å kunne sikre og utvikle fagkompetansen enda bedre sammen enn hver for oss.

Drøftingene har forløpig ikke ført til konkrete resultater.

Hva har andre kommuner gjort?

Alle kommuner har innsett betydningen av kultur i utvidet forstand som virkemiddel til trivsel og bosetting.

Det er veldig mange varianter, ut fra lokale forhold, på måten man organiserer virksomheten på.

Lyngdal kommune i Vest-Agder tok i bruk nytt kulturhus 1. april 2004. Kommunen har etter mange studieturer og vurderinger laget en organisasjon som ligner ganske mye på vår med et kommunalt foretak som har mye og stort ansvar for kulturvirksomheten, se vedlegg.

Erfaringene derfra kan være gode å se på når vi gjør tilsvarende vurderinger.

I kortform er deres erfaringer så langt disse:

- Evalueringen førte til at de fortsatte med denne styringsformen og valgte bort å etablere kultur under egen etat igjen. Dette på grunn av at de har fått den synergien de ønsket.
- Næringslivet og frivilligheten (lag og organisasjoner) sitter i styret sammen med 2 politikere som er valgt fra kommunestyret (leder og nestleder).
- Styret legger fram saker til kommunestyret - da møter rådmannen i styret først og han kan stoppe saker til kommunestyret.

- Alle oppgaver fra kulturenheten er overført.
- Daglig leder deltar i rådmannens ledermøter når det er aktuelle saker. Daglig leder deltar også på evt. ekskursjoner og skolering i regi av rådmannen.
- Næringslivet kjøper billetter som de gir bort i gaver til sine ansatte og andre forbindelser og bidrar på denne måten til driften.
- Lyngdal vurderer denne driftsformen for andre "forretningsområder", f. eks drift av havna.

Vi har også vært på mange studieturer opp gjennom årene, første gang tidlig på 90-tallet og deretter i løpet av de siste 6-7 årene. Det mangler derfor ikke på innsyn i hvordan andre kommuner drifter sin kulturvirksomhet inkludert sine kulturhus.

Det overordnede spørsmålet for Bjugn kommune blir derfor, dersom det ikke foreligger tungtveiende lovmessige grunner for ikke å gjøre det:

Hvilken organisasjonsform gir best utnyttelse av våre samlede ressurser i forhold til å nå målene i verdiplattformen og S1 i styringskortet samtidig som hensynet til rådmannsfunksjonen skal ivaretas etter loven?

Hvis rådmannen legger til grunn at vi kan og bør overføre all kulturvirksomhet fra kommunen til CF KF, og definerer en prøveperiode innenfor denne valgperiodens virketid med en evaluering i løpet av 1. halvår 2011, så vil vi kunne høste nyttig erfaring som kan føre fram til en permanent ordning fra neste valgperiode.

For å balansere alle hensyn, samtidig som stoffet blir så konkret at det kan drøftes punkt for punkt, utarbeider rådmannen et forslag til vedtekter, basert på vedtektene i Lyngdal, som et viktig grunnlag for den politiske behandlingen av saken.

Vurdering:

De gode erfaringene fra Lyngdal kommune frister til etterfølgelse. Noe av "cluet" ligger tydeligvis i det forholdet at næringslivet og frivilligheten er trukket inn i styret av KF'et. Dette stemmer helt med de erfaringene vi gjorde etter turen til Stryn og Haram kommuner høsten 2005. Trekantsamarbeidet mellom kommunen(det offentlige), næringslivet og frivilligheten var avgjørende for en god samfunnsmessig utvikling. Det første vi derfor gjorde etter turen til Vestlandet, var å etablere Bjugn næringsforum som virkemiddel for å samle næringslivet i en felles organisasjon. Frivillighetens bidrag er særlig kommet tydelig til syne under byggingen og driften av Fosenhallen.

Rådmannen tror det er overmåte viktig å forankre disse to funksjonene(næringsliv og frivillighet) i styret i KF'et, slik som Lyngdal har gjort og har gode erfaringer med.

Dette er rett og slett en suksessfaktor.

Den andre suksessfaktoren, som er mer allmenngyldig, er å få tak i de flinke folkene som forstår oppgaven på riktig måte og bidrar til positive relasjoner til "verden rundt seg". Med andre ord: Nettverks- og omdømmebygging!

Det bør med andre ord finnes ulik kompetanse i styret i Bjugn kultursenter - politisk, økonomisk-administrativ, næringslivskompetanse, kompetanse på drift av frivillige lag og organisasjoner.

Oppsummering:

I søken etter enda bedre resultater med de til enhver tid tilgjengelige ressurser for kultursektoren som helhet, anbefaler rådmannen at enhet for kultur overføres fra Bjugn kommune til Bjugn kultursenter v/Campus Fosen KF i en prøveperiode ut denne valgperioden.

Sittende kommunestyre må før valget høsten 2011 gjennomføre en evaluering for å se om resultatene er som forventet før ordningen evt. gjøres permanent.

Styret i Bjugn kultursenter sammensettes bredt for å dekke de fleste behov og ønsker. For å oppfylle kravene i kommuneloven til rådmannens spesielle plikter, inntas bestemmelser i vedtektene vedr. saksbehandling og kontroll.

Rådmannen planlegger å sende forslag til vedtekter til vår advokat til en gjennomgang før vi foretar formell behandling.

Forslaget til vedtekter utsendes derfor ikke nå.

Rådmannen tar derfor forbehold om forslag til vedtekter til vår advokat har lest forslaget. Vil vi kunne operere med eget styre i Bjugn kultursenter under et KF eller blir det styret i KF'et som automatisk blir styre i Bjugn kultursenter også? Dette blir ett av de sentrale spørsmålene vår advokat må avklare.

Rådmannen kan derfor ikke på nåværende tidspunkt si om saken blir formelt klar til behandling i kommunestyret 20. mai eller 1. juli.